

บทที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการรวบรวมข้อมูลซึ่งแสดงในบทที่ 4 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากบทที่ 4 มาวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ (1) การเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัยทางกายภาพ และ (2) การบริหารจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา มุ่งเน้นให้ได้คำตอบของแนวทางในการบริหารจัดการแหล่งพักอาศัยที่เหมาะสมสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่พักแบบโฮมสเตย์และสภาพทั่วไปในปัจจุบันของแหล่งที่พักอาศัย โดยมีขอบเขต คือ กระบวนการและรูปแบบบริหารจัดการในด้านต่างๆ ลักษณะของแหล่งที่พักอาศัยในปัจจุบันของชุมชน พฤติกรรมการอยู่อาศัยของคนในชุมชนในช่วงเวลาที่ไม่มียกท่องเที่ยว และมีนักท่องเที่ยว อีกทั้งความเห็นของนักท่องเที่ยวเรื่องการบริหารจัดการ และแหล่งที่พักอาศัยโฮมสเตย์สำหรับนักท่องเที่ยว ดังรายละเอียดบทที่ 1 (หัวข้อ 1.2 วัตถุประสงค์ และข้อ 1.3 ขอบเขตของการวิจัย หน้า 4)

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้จะกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัย กระบวนการจัดการ ควบคู่ไปกับสภาพปัจจุบันของแหล่งที่พักอาศัย แหล่งท่องเที่ยว พฤติกรรมของคนในชุมชน และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว โดยใช้แนวคิดทฤษฎีจากบทที่ 2 นำมาวิเคราะห์หาคำตอบ และอธิบายการวิเคราะห์ผลการศึกษา โดยการสรุปตามหัวข้อแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของชุมชนท่าคา
 - 5.1.1 ด้านกายภาพ
 - 5.1.2 ด้านสังคมและเศรษฐกิจ
- 5.2 สรุปการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัย
- 5.3 สรุปการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์
 - 5.3.1 การจัดการด้านโครงสร้างองค์กรและการบริหารจัดการ
 - 5.3.2 การจัดการด้านการตลาด
 - 5.3.3 การจัดกิจกรรม และแหล่งท่องเที่ยว
 - 5.3.4 การจัดการด้านโฮมสเตย์
 - 5.3.5 การจัดการด้านการเงิน
 - 5.3.6 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

5.1 สรุปข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของชุมชนท่าคา

5.1.1 ด้านกายภาพ ผลจากการศึกษาในบทที่ 4 (ข้อ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชน หน้าที่ 60) พบว่า ภายในชุมชนมีความสะดวกสบายในเรื่องสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นอย่างมาก มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้ในหมู่บ้าน เส้นทางสัญจรมีความสะดวกไม่ว่าจะเป็นทางบกหรือทางน้ำ ภายในหมู่บ้านมีถนนลาดยางหลายสายตัดผ่าน การสัญจรภายในชุมชนยังนิยมการสัญจรทางน้ำเป็นหลัก โดยใช้เรือพายเป็น

พาหนะ เพราะบ้านแต่ละหลังตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำลำคลองและมีระยะทางห่างไกลกัน การสัญจรทางเรือจึงมีความสะดวกและมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ส่วนอาคารพักอาศัยโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นสถาปัตยกรรมเรือนไทยภาคกลาง สร้างด้วยไม้ ยกใต้ถุนสูง บริเวณหน้าบ้านมีชานกว้าง และส่วนใหญ่จะตั้งอยู่บริเวณใกล้แม่น้ำลำคลองเพราะต้องอาศัยน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภคและบริโภค อีกทั้งเพื่อความสะดวกในการสัญจรอีกด้วย

ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2543 เป็นต้นมา จำนวนโฮมสเตย์ที่เข้าร่วมโครงการมีจำนวนทั้งหมด 11 หลัง แต่ปัจจุบันดำเนินการรับนักท่องเที่ยวเพียง 7 หลัง ทั้งนี้เนื่องจากความไม่พร้อมของเจ้าของบ้าน เพราะเจ้าของบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักสร้างรายได้ที่แน่นอน แต่การทำโฮมสเตย์บางเดือนไม่มีนักท่องเที่ยวมาพักน้อย จึงส่งผลกระทบต่อรายได้ครอบครัว และหน่วยงานรัฐยังให้การสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีการจัดสรรงบประมาณด้านโครงสร้างขั้นพื้นฐาน และยังมี การส่งเสริมทางการตลาด เช่น ทำแผ่นพับ ทำโปสเตอร์ และยังมี การจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น หน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้การสนับสนุนโครงสร้างขั้นพื้นฐาน ได้แก่ จัดทำถนน น้ำประปา ไฟฟ้า ให้กับหมู่บ้าน และหน่วยงานสุดท้ายที่ให้การสนับสนุนก็คือเกษตรจังหวัด มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อทำทางเดินคอนกรีตไปยังบ้านพักโฮมสเตย์แต่ละหลัง เพราะทางเดินเป็นดินเหนียวทำให้เดินทางไม่สะดวกในช่วงหน้าฝน นอกจากนี้แล้วยังมีการจัดสรรงบประมาณการปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วมเพื่อให้ถูกสุขลักษณะยิ่งขึ้น

5.1.2 ด้านสังคมและเศรษฐกิจ

จากผลการเก็บข้อมูลในบทที่ 4 (ดูรายละเอียดหัวข้อ 4.1.1 ประวัติความเป็นมา หน้า 62) พบว่าจุดเด่นของชุมชน คือ สภาพโดยทั่วไปชุมชนตลาดน้ำท่าคา เป็นชุมชนที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ มีตลาดน้ำเฉพาะวันขึ้น 2 ค่ำ ขึ้น 7 ค่ำ และขึ้น 12 ค่ำเท่านั้น โดยยึดถือตามประเพณีกันมาเป็นเวลากว่า 100 ปี ตลาดน้ำถือได้ว่าเป็นแหล่งที่พบปะผู้คนของคนในชุมชน และยังมีเอกลักษณ์หลายอย่างที่ยังคงรักษาไว้ได้เป็นอย่างดี ได้แก่ ประเพณีลอยกระทง การทำบุญทอดผ้าป่า การทำบุญกฐิน ประเพณีการแข่งขันเรือพาย การชกมวยทะเล เป็นต้น คนในชุมชนส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในลักษณะเครือญาติ ทำให้กิจกรรมต่างๆได้รับความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ลักษณะของวิถีชีวิตที่กล่าวมาข้างต้นไม่ค่อยพบเห็นมากนักในสังคมเมืองหรือแม้แต่ชุมชนชนบทบางพื้นที่ การดำรงชีวิตของคนในชุมชนส่วนใหญ่มีความผูกพันกับธรรมชาติ ได้แก่ สวนผลไม้ แม่น้ำ-ลำคลอง ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ซึ่งสอดคล้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ รู้จักความพอประมาณในสิ่งที่ตนมีอยู่ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี โดยคนในชุมชนใช้เหตุผลในการดำรงชีพ อีกทั้งคนในชุมชนมีการสร้างภูมิคุ้มกันและใช้ความรู้ที่มีนำมาประยุกต์ โดยการทำปลูกสวนเตียนและทำยาจีนนั้นเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนในชุมชน แต่เนื่องมาจากเกิดน้ำทะเลหนุนเกิดเป็นน้ำกร่อยซึ่งไม่สามารถนำมาใช้ในการทำเกษตรกรรมได้ ชาวบ้านจึงได้หันมาปลูกมะพร้าวแทน เพราะต้นมะพร้าวเป็นต้นที่มีความคงทนต่อสภาพน้ำและอากาศสูง ให้ผลผลิตเจริญงอกงาม และยังมีรู้จักประยุกต์นำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆมากมาย เช่น น้ำตาลมะพร้าว น้ำตาลปึก น้ำตาลสด เป็นต้น นอกจากนี้ คนในชุมชนยังใช้หลักมีคุณธรรมในการดำรงชีวิต ไม่คิดคดโกงและไม่เอาเปรียบผู้อื่น จึงถือได้ว่าชุมชนท่าคาเป็นชุมชนที่น่าอยู่อีกชุมชนหนึ่ง

ในอดีตชุมชนมีแต่คนวัยกลางคนและผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่ ส่วนวัยรุ่น วัยทำงานนั้นไม่ค่อยมี เนื่องจากจะต้องออกไปประกอบอาชีพที่ต่างจังหวัด แต่ปัจจุบันการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศของชุมชนได้เจริญเติบโตขึ้นเป็นอย่างมาก **คนในชุมชนจึงชักชวนให้คนวัยรุ่นและวัยทำงานกลับมาประกอบอาชีพยังภูมิลำเนาเดิม เป็นผลดีที่เกิดจากการท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีอาชีพ** ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ส่วนอาชีพรองได้แก่ บริหารจัดการที่พักอาศัยโฮมสเตย์ การบริการนำเที่ยวในและนอกชุมชน รับจ้างพายเรือท่องเที่ยวในสวนผลไม้ เป็นต้น การที่วัยรุ่น วัยทำงานกลับมาประกอบอาชีพยังภูมิลำเนาเดิมนั้น เป็นสิ่งที่ดี ที่ไม่ปล่อยให้พ้อ แม่ต้องอยู่กับลำพัง เนื่องจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป จึงทำให้การท่องเที่ยวของชุมชนพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

5.2 สรุปการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัย

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ เพื่อการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศ ช่วงปี พ.ศ. 2543- พ.ศ.2549 เป็นระยะเวลา 6 ปีมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจฝั่งบริเวณบ้านของสมาชิกทุกหลัง และทำการสัมภาษณ์เจ้าของบ้านเพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงด้านรูปแบบที่อยู่อาศัย เพราะเหตุใดเจ้าของบ้านจึงได้ทำการปรับเปลี่ยน และปัญหาในการปรับเปลี่ยนมีอะไรบ้าง จากการศึกษาพบว่า สมาชิกโฮมสเตย์ที่ได้เข้าร่วมโฮมสเตย์มีจำนวน 11 หลัง

จากการวิจัยสรุปว่ามีการเปลี่ยนแปลง 4 ลักษณะด้วยกัน คือ (1) ไม่มีการเปลี่ยนแปลง (2) มีการเปลี่ยนแปลง (3) การต่อเติม (4) การปรับปรุง (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-2 หน้า 70)

(1) ไม่มีการเปลี่ยนแปลง คือ ไม่มีการต่อเติม หรือ ไม่มีการปรับปรุงส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเลย พบว่า มี 1 หลัง คิดเป็นร้อยละ 9 เพราะเป็นบ้านใหม่ที่ก่อสร้างด้วย คสล.

(2) มีการเปลี่ยนแปลง คือ ไม่มีการรื้อส่วนของอาคารเดิมทิ้ง แต่ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงประเภทการใช้สอยส่วนของอาคาร มีจำนวน 10 หลัง คิดเป็นร้อยละ 91 สิ่งที่ทำกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ใช้สอยมากที่สุด คือ พื้นที่โถง เจ้าของบ้านพักโฮมสเตย์ทำการเปลี่ยนแปลงพื้นที่โถงซึ่งเป็นพื้นที่พักผ่อนของบ้าน มาเป็นพื้นที่สำหรับให้นักท่องเที่ยวได้นอน

(3) การปรับปรุง คือ การปรับปรุงส่วนอาคารเดิมที่มีพื้นที่ใช้สอยเดิมให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยพบว่า สิ่งที่ทำกรปรับปรุงคือ ห้องน้ำห้องส้วมโดยการปูกระเบื้องแทนซีเมนต์ขัดมัน บ้านบางหลังทำการเปลี่ยนโถส้วมจากโถส้วมนั่งยองเป็นโถส้วมนั่ง เพื่อความสะดวกและความปลอดภัยของผู้ใช้สอยภายในบ้านและนักท่องเที่ยว

(4) การต่อเติม คือ การก่อสร้างพื้นที่ใช้สอยใหม่เพิ่มเติมจากพื้นที่ใช้สอยอาคารเดิม ผู้วิจัยพบว่ามีการต่อเติมมากที่สุด 3 อย่างด้วยกัน ตามลำดับ คือ (1) ห้องน้ำ ห้องส้วม (2) ห้องนอน (3) ห้องครัว

4.1 ห้องน้ำ ห้องส้วม เป็นสิ่งที่เจ้าของโฮมสเตย์ได้ทำการต่อเติมมากที่สุด มีจำนวน 6 หลังคิดเป็นร้อยละ 55 (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-2 หน้า 70) อันเนื่องมาจากเดิมที่บ้านพักมีจำนวนห้องน้ำไม่เพียงพอในขณะที่นักท่องเที่ยวมาพักอาศัยเป็นจำนวนมาก สมาชิกโฮมสเตย์บางบ้านได้ทำการต่อเติมก่อสร้างใหม่ โดยใช้งบประมาณตัวเองในการก่อสร้าง เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัยอีกด้วย

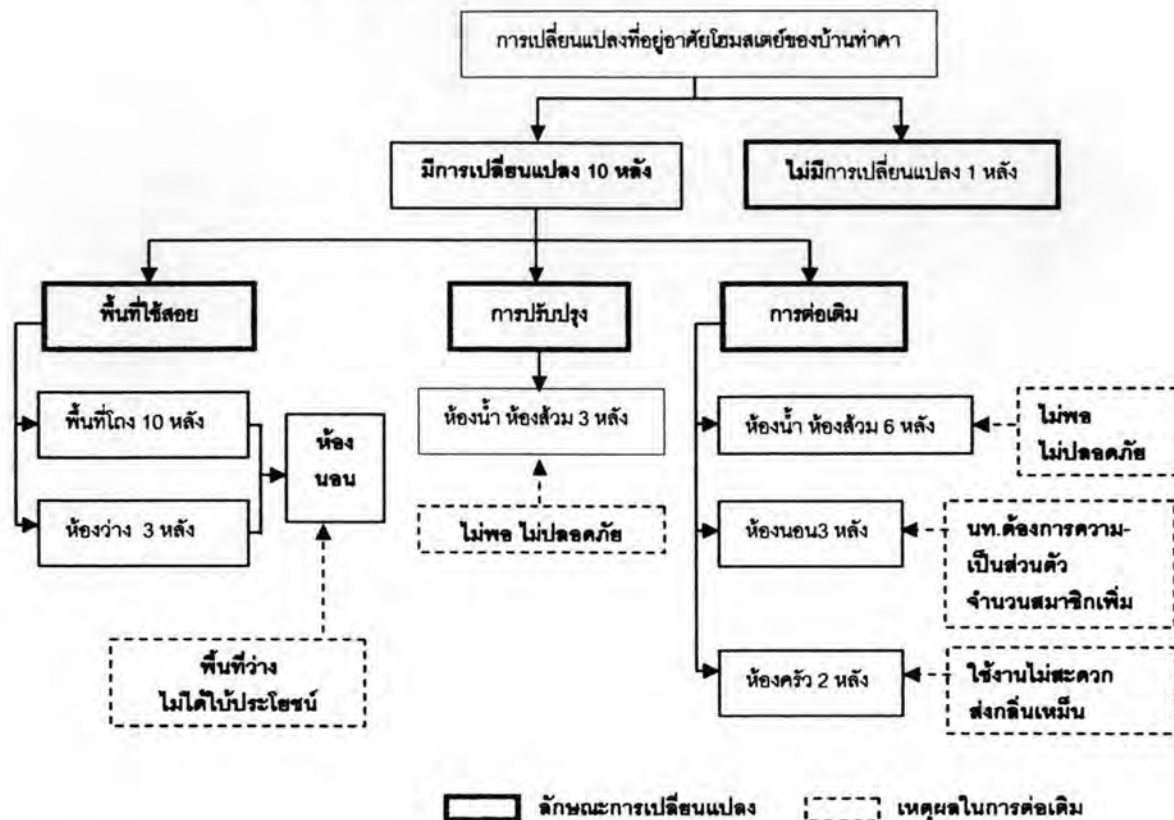
จากลักษณะการปรับเปลี่ยนที่อยู่อาศัย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับแนวคิดทฤษฎีเรื่อง การออกแบบเรือนไทยในปัจจุบัน ที่ไม่มีความเหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ค.) เพราะห้องน้ำของเรือนไทยในสมัยก่อนจะสร้างไว้นอกบ้าน จะส่งกลิ่นเหม็นเข้าบ้าน อีกทั้งโครงสร้างไม้ไม่มีความคงทนต่อสภาพน้ำ เกิดปัญหาผุพังได้ง่าย แต่สังคมในปัจจุบันถ้าหากก่อสร้างห้องน้ำไว้นอกบ้านทำให้ไม่มีความสะดวกในการใช้งาน การก่อสร้างห้องน้ำจะใช้วัสดุผสมเป็นส่วนใหญ่เพราะ เป็นวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น และยังมีความคงทนอีกด้วย

4.2 ห้องนอน เป็นสิ่งที่เจ้าของได้ทำการต่อเติมน้อยลงมาจากห้องน้ำ ห้องส้วม ผู้วิจัยพบว่าการต่อเติมห้องนอนจำนวน 3 หลัง คิดเป็นร้อยละ 27 เหตุผลที่ทำการต่อเติม มี 2 ประการ คือ (1) จำนวนสมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้นเพราะลูกหลานที่เคยไปประกอบอาชีพที่ต่างจังหวัด ได้กลับมาประกอบอาชีพที่ภูมิลำเนาเดิม (2) เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางคนต้องการความเป็นส่วนตัว แต่เหตุผลข้อ 2 ผู้วิจัยพบว่า เจ้าของโฮมสเตย์พยายามที่จะเรียนรู้พฤติกรรมผู้บริโภคของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ (แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมของการบริโภคของนักท่องเที่ยวในบทที่ 2 หัวข้อที่ 2.11 หน้า 41) ได้กล่าวว่าการศึกษานิสัยพฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อทราบถึงความต้องการ ความจำเป็นของผู้บริโภคเป็นตลาดเป้าหมาย เพื่อวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดให้ตอบสนองความต้องการบริโภคนั้นๆ และเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความพอใจสูงสุด แต่ทั้งนี้อาจจะทำให้ผิดจากการทำโฮมสเตย์ที่การท่องเที่ยวและการกีฬาได้ให้คำจำกัดความเอาไว้ข้างต้น (ดูรายละเอียดบทที่ 2 หัวข้อ 2.4.1 ความหมายโฮมสเตย์ หน้า 21) ถึงแม้ว่าเจ้าของบ้านได้ทำการต่อเติมก็ตาม ลักษณะของการต่อเติมเป็นการต่อเติมที่อยู่ในขอบเขต ไม่ได้ใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก

4.3 ห้องครัว เป็นการต่อเติมที่น้อยที่สุด มีจำนวน 2 หลัง คิดเป็นร้อยละ 18 เพราะห้องครัวเดิม สร้างอยู่ภายนอกอาคาร เนื่องจากการทำอาหารในสมัยก่อนใช้ผืนไม้ ทำให้การประกอบอาหารมีกลิ่น คาว เป็นจำนวนมาก มารบกวนคนที่อาศัยในบ้าน และการใช้งานไม่มีความสะดวก เพราะจะต้องขึ้นลงเรือนอยู่บ่อยครั้ง ห้องครัวที่สมาชิกต่อเติมเป็นลักษณะห้องครัวที่เชื่อมต่อกันกับตัวอาคาร เพราะปัจจุบันการทำอาหารได้ใช้เตาแก๊ส แทน ช่วยให้อาหารเย็นเร็วขึ้นได้ ส่วนเรื่องประโยชน์ใช้สอยก็เช่นกัน มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น

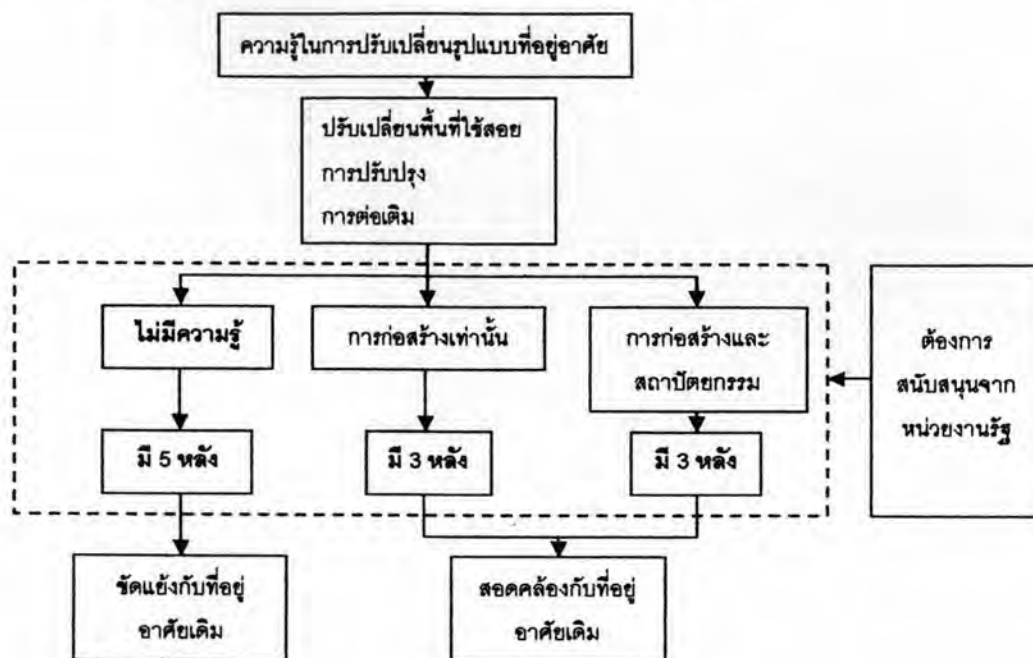
จากลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่ผู้วิจัยได้ค้นพบนั้นมี 4 ประเภทคือ (1) มีการเปลี่ยนแปลง (2) ไม่มีการเปลี่ยนแปลง (3) มีการปรับปรุง (4) มีการต่อเติม สามารถนำมาสรุปแสดงเป็น แผนภูมิที่ 5-1 ได้ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 5-1 แสดงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของโฮมสเตย์ของบ้านท่าคา

ส่วนลักษณะการเปลี่ยนแปลงมี 3 ลักษณะคือ การเปลี่ยนพื้นที่ใช้สอย การปรับปรุง และการต่อเติม ความรู้ในการปรับเปลี่ยนมี 3 ลักษณะคือ 1.เจ้าของบ้านไม่มีความรู้เลย 2.มีความรู้เฉพาะด้านก่อสร้างเท่านั้น 3.มีความรู้ทั้งด้านก่อสร้างและสถาปัตยกรรม (ดูรายละเอียดบทที่ 4 หัวข้อ 4.2.2 ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย ทั้งหมด 11 หลัง หน้า 71) ลักษณะที่มีความรู้เฉพาะก่อสร้างจึงทำการปรับปรุงตามความเข้าใจของตนเอง และอาศัยแรงงานจากเพื่อนบ้านมาช่วยในการปรับเปลี่ยน ยังขาดความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น อาคารเป็นสถาปัตยกรรมไทยภาคกลาง ทำให้รูปแบบที่ทำการต่อเติมออกมานั้นไม่ค่อยสอดคล้องกับตัวอาคารเดิม (ดูรูปประกอบ บ้านหลังที่ 1,5 หน้า 71 และ 87 ตามลำดับ) เพราะว่าผลจากการที่ไม่มีความรู้ ทางด้านสถาปัตยกรรม ส่วนคนที่มีความรู้ 2 ลักษณะ คือ ความรู้เฉพาะการก่อสร้างเท่านั้น และความรู้ทั้งการก่อสร้างและสถาปัตยกรรม ทำให้รูปแบบการปรับเปลี่ยนมีความสอดคล้องกันกับลักษณะของอาคารเดิม (ดูรายละเอียดในบทที่ 4 ตารางที่ 4-25 สรุปความรู้ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่อยู่อาศัยของเจ้าของบ้าน และความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ หน้า 113) ทั้งนี้เจ้าของบ้านโฮมสเตย์ทุกหลังต้องการความช่วยเหลือในการให้ความรู้ทางด้านการก่อสร้างและสถาปัตยกรรมจากหน่วยงานรัฐ ที่ผ่านมาได้มีหน่วยงานจากภาครัฐที่เข้ามาศึกษาดูงาน ได้แก่ กรมศิลปากร เข้ามาให้ความรู้เรื่องสถาปัตยกรรมไทย การจัดภูมิทัศน์ แต่ผู้วิจัยพบว่าสมาชิกบางคนได้นำไปปฏิบัติตาม เรื่องการจัดสวนหน้าบ้าน เพื่อความสวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าชาวบ้านได้ทำการต่อเติมตามความต้องการของตัวเองก็ตาม สามารถสรุปเป็นแผนภูมิที่ 5-2 ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 5-2 แสดงความรู้ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่อยู่อาศัย

กล่าวสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์มีการเปลี่ยนแปลง แต่การเปลี่ยนแปลงยังอยู่ในขอบเขตที่พอดีไม่ทำลายภาพรวมของชุมชนให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ผิดวิถีชีวิตเดิมของชาวบ้าน จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของชุมชนนั้นได้ว่า เจ้าของบ้านปรับเปลี่ยนเพื่อต้องการให้คุณภาพชีวิตของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การปรับเปลี่ยน การต่อเติม จะทำตามกำลังทรัพย์ที่มีอยู่ ลักษณะการต่อเติมที่ไม่ทำลายวิถีชีวิตชาวบ้าน พยายามที่จะศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

5.3 สรุปการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์

5.3.1 การจัดการด้านโครงสร้างองค์กรและการบริหารจัดการ

การจัดการแหล่งพักอาศัยโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวของหมู่บ้านท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามเป็นการจัดการโดยคนในชุมชนเป็นผู้มีบทบาทในการบริหารจัดการ (ดูรายละเอียดบทที่ 4 หัวข้อ 4.3.1 หน้า 114) ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ในบทที่ 2 หัวข้อ 2.2 หน้า 16)

การบริหารจัดการโครงสร้างองค์กรเป็นลักษณะแบ่งงานกันตามหน้าที่ โดยมีลุงจรรยาเป็นประธาน คอยติดต่อประสานงานต่าง ๆ กับนักท่องเที่ยว และคอยแบ่งงานให้กับสมาชิกกลุ่ม การจัดการองค์กรในลักษณะนี้ข้อดีคือ การร่วมงานหรือประสานงานกันทำได้ง่าย ไม่มีความซับซ้อนเนื่องจากสมาชิกในกลุ่มมีขนาดเล็ก เพราะได้ทำการจัดสรรตามหน้าที่ การแบ่งกลุ่มตามหน้าที่ทำให้ชาวบ้านที่มีความสามารถในด้านต่าง ๆ ไปช่วยปฏิบัติงานในด้านนั้น ๆ ตามความสมัครใจ และตามความสามารถของตน สมาชิกโฮมสเตย์จะต้องเข้าร่วมการประชุมทุก ๆ เดือนเพื่อรับทราบถึงปัญหา พร้อมทั้งหาทางแก้ไข ส่วนข้อเสียคือ ต้องให้การสนับสนุนเรื่องความรู้ใหม่ ๆ กับผู้นำกลุ่มอยู่ตลอดเวลา และอำนาจในการตัดสินใจนั้นอาจล่าช้าเนื่องจากจะต้องรอความ

คิดเห็นจากประธาน เนื่องจากสมาชิกกลุ่มโฮมสเตย์ส่วนใหญ่เป็นลักษณะเครือข่าย ทำให้บางครั้งการส่งนักท่องเที่ยวไปยังบ้านพักไม่ทั่วถึง อันเนื่องจากผลประโยชน์บางอย่าง ดังนั้นควรจะมีการจัดตั้งศูนย์กลางดูแลและเป็นคนจัดนักท่องเที่ยวเข้าพักบ้านพักโฮมสเตย์แบบหมุนเวียนกันเพื่อความยุติธรรม

ส่วนหน่วยงานจากภาครัฐที่คอยให้การสนับสนุน ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดสรรงบประมาณในการดูงานเรื่องการบริหารจัดการจากชุมชนตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จเรื่องการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคาคอยให้คำปรึกษาและมีการจัดอบรมเรื่องการบริหารจัดการให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานสุดท้ายคือ เกษตรจังหวัดจะจัดส่งตัวแทนจากหน่วยงานมาเข้าประชุมทุกๆเดือน คอยให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง และรับฟังความคืบหน้ารวมทั้งปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาดังกล่าว

จึงกล่าวสรุปได้ว่าการบริหารจัดการของหมู่บ้านท่าคานั้น มีหน่วยงานภาครัฐคอยให้การสนับสนุนตั้งแต่เริ่มการทำโฮมสเตย์ในช่วงแรกๆ ปัจจุบันยังคงติดตามผลการดำเนินงานและให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การบริหารค่อนข้างจะมีระบบการจัดการที่ดี

5.3.2 การจัดการด้านการตลาด

กลุ่มเป้าหมายของหมู่บ้านท่าคาซึ่งได้กำหนดไว้คือ กลุ่มผู้ที่ต้องการท่องเที่ยวแบบสัมผัสธรรมชาติ วิถีชีวิตวัฒนธรรมแบบชาวบ้าน และยังต้องการแลกเปลี่ยนความรู้กับคนในชุมชน จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด เป็นพนักงานบริษัทเอกชน (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-48, 4-49 หน้า 138, 139) มาจากจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพราะการเดินทางจากกรุงเทพฯไปชุมชนท่าคาประมาณ 80 กิโลเมตร จึงใช้เวลาในการเดินทางไม่นาน ประกอบกับเป็นชุมชนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่น่าสนใจ การประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้านประกอบด้วย 4 ทางด้วยกัน คือ (1) การท่องเที่ยวทำการประชาสัมพันธ์ให้กับตลาดน้ำท่าคา โดยผ่านทางเว็บไซต์ของการท่องเที่ยว และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีลงโฆษณาในหนังสือ นิตยสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว (2) จัดทำวีดิทัศน์สารคดีในเรื่องต่างๆ เช่น ตลาดน้ำท่าคา วิถีชีวิตคนสวน (3) จัดทำโปสเตอร์และแผ่นพับให้กับนักท่องเที่ยว (4) การออกร้านค้าตามงานหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ส่วนใหญ่เป็นการออกร้านโดยนำผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงไปขาย แต่ไม่ค่อยได้ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากนัก สื่อที่น่าจะทำให้ให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลข่าวสารมากที่สุดคือ ทางเว็บไซต์ของททท. เว็บไซต์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง และนิตยสารการท่องเที่ยว เนื่องจากสื่อทางเว็บไซต์นักท่องเที่ยวที่เคยมาเที่ยวจะนำภาพจากความประทับใจไปลงไว้ในเว็บไซต์พร้อมทั้งมีการบรรยายสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจึงตรงกลุ่มเป้าหมายซึ่งได้คาดหวังเอาไว้ ในช่วงแรกการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยคอยให้คำปรึกษาเรื่องการประชาสัมพันธ์ มีการติดตามผลเป็นระยะๆ หลังจากนั้นคนในหมู่บ้านเป็นผู้ทำการประชาสัมพันธ์กันเอง แต่ปัจจุบันเมื่อชุมชนดำเนินการกันเองยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อาจเกิดจากการขาดการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ และไม่ความรู้ทางด้านการตลาด เมื่อพิจารณาความเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของโฮมสเตย์ พบว่า อยู่ในระดับพอใจมาก จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 62 เมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละเดือนแล้วนั้นซึ่งถือว่า มีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงกล่าวได้ว่า การบริหารจัดการด้านการตลาดเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยพิจารณาจากจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละเดือน (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-45 หน้า 137)

จากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับด้านการตลาด สามารถนำมาวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ขององค์ประกอบทางการตลาด และพิจารณาถึงมาตรฐานโฮมสเตย์ด้านการตลาด (ดูรายละเอียดบทที่ 4 หัวข้อ 4.3.2.1 หน้า 117)

จุดแข็ง ได้แก่ แหล่งสถานที่ท่องเที่ยวยังมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติสูง มีโปรแกรมการท่องเที่ยวในชุมชนที่น่าสนใจ การกำหนดราคาไม่แพงเกินไปอยู่ในระดับราคาที่นักท่องเที่ยวมีกำลังจ่ายด้วยความเต็มใจ อีกทั้งตลาดน้ำยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน จึงสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

จุดอ่อน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์โดยคนในชุมชนเป็นผู้จัดทำค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่ต้องอาศัยหน่วยงานรัฐเป็นผู้ทำการประชาสัมพันธ์ให้ หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา เป็นต้น ปัญหาที่นักท่องเที่ยวกล่าวคือ ป้ายบอกทางไม่ค่อยชัดเจนเนื่องจากมีจำนวนป้ายน้อยทำให้เกิดการหลงทางขึ้นและการเข้าถึงจากถนนใหญ่ไปยังที่พักโฮมสเตย์ค่อนข้างลึก เมื่อนักท่องเที่ยวหลงทางจึงเปลี่ยนไปพักรีสอร์ทบริเวณใกล้เคียง

ปัจจุบันคู่แข่งโฮมสเตย์มีจำนวน 6 แห่ง (ดูรายละเอียดบทที่ 4 หัวข้อ 4.3.2.2 หน้า 118) แต่ที่พักอาศัยประเภทรีสอร์ตได้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากกว่า 100 แห่งในจังหวัด ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีตัวเลือกในการตัดสินใจมากขึ้น ภายในหมู่บ้านท่าคาช่วงแรกมีแต่ที่พักอาศัยโฮมสเตย์ แต่หลังจากการพัฒนาการท่องเที่ยวมีแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้เกิดที่พักอาศัยประเภทรีสอร์ตเกิดขึ้นใหม่ จำนวน 2 แห่ง คือ อ.ศิริสอร์ท และวังนิงห้อยรีสอร์ต เนื่องจากความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มากขึ้นในลักษณะครอบครัว และต้องมีการความเป็นส่วนตัวมากขึ้น

การจองที่พัก นักท่องเที่ยวสามารถติดต่อได้หลายทางแต่ทางที่สะดวกที่สุดคือการโทรศัพท์มาจอง ปัญหาที่พบคือ นักท่องเที่ยวมีการจองไว้ล่วงหน้าแต่นักท่องเที่ยวไม่มาตามที่นัดหมาย ทำให้ชาวบ้านต้องเสียค่าอาหารและค่าใช้จ่ายไปโดยเปล่า ดังนั้นการจองควรจะมีการมัดจำเงินไว้ล่วงหน้าจำนวนหนึ่งก่อนโดยการโอนเข้าเลขที่บัญชีของหมู่บ้าน เพื่อเป็นเงินค่าประกันสำหรับค่าอาหารและค่าเสียเวลาที่เกิดขึ้น (ดูรายละเอียดบทที่ 4 หัวข้อ 4.3.2.4 การจองที่พัก หน้า 118)

ส่วนเรื่องของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์นั้น ถือได้ว่า อยู่ในระดับพอใจมาก จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 62 และรองลงมา อยู่ในระดับไม่พอใจ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาในแต่ละเดือนมีจำนวนมาก จึงกล่าวได้ว่าการจัดการด้านการตลาดของหมู่บ้านประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-53 หน้า 142)

อาจกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารจัดการด้านการตลาดของหมู่บ้านมีการจัดการในลักษณะที่ไม่ดีเท่าที่ควร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ดังนั้นควรจะมีการจัดการด้านการประชาสัมพันธ์และการจองที่พักให้มีระบบที่ดียิ่งขึ้น โดยให้คนในหมู่บ้านเป็นผู้ทำการประชาสัมพันธ์เอง และได้รับความช่วยเหลือ คำปรึกษาจากหน่วยงานภาครัฐ ในเรื่องประสานงานและดูแลอย่างใกล้ชิด

5.3.3 การจัดการกิจกรรม และแหล่งท่องเที่ยว

5.3.3.1 กิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดให้มีในหมู่บ้าน

การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว มี 2 แบบ คือ แบบที่ 1 นักท่องเที่ยวไม่ค้างคืน และแบบที่ 2 นักท่องเที่ยวค้างคืน นักท่องเที่ยวจะได้ชมตลาดน้ำท่าคา ซึ่งมีเฉพาะวันแรม 2 ค่ำ แรม 7 ค่ำ และแรม 12 ค่ำของทุกเดือน ชมการสาธิตขึ้นตาล วิธีการทำน้ำตาลปึกและชมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของชุมชน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มาค้างคืนนั้นจะได้ชมห้องยอยในสวนมะพร้าว และยังได้เห็นวิถีชีวิตชาวบ้านในตอนกลางคืน ดังที่ได้กล่าวมาในบทที่ 4 หัวข้อ 4.3.3 จากแบบสอบถามเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน อยู่ในระดับพอใจมาก กับกิจกรรมที่จัดขึ้น (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-53 หน้า 142) วันนัดของตลาดน้ำท่าคา บางครั้งไม่ตรงกับวันเสาร์-อาทิตย์ ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวน้อย ปัจจุบันกำลังจะจัดวันเพิ่มขึ้นให้มีวันเสาร์-อาทิตย์

5.3.3.2 บุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านกิจกรรม

คนในชุมชนทุกคนล้วนเป็นบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ โดยมีการแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบตามความสามารถของแต่ละบุคคลคน ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการประกอบกิจกรรมต่างๆ มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับนักท่องเที่ยวด้วยความเป็นมิตร และใกล้ชิดกันเป็นอย่างดี การท่องเที่ยวในลักษณะนี้เป็นการท่องเที่ยวเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว จากแบบสอบถามเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับการต้อนรับของคนในชุมชนพบว่า อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-53 หน้า 142) เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการต้อนรับนักท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2549 (6 ปี) ทำให้ปฏิบัติตามหน้าที่กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

5.3.4 การจัดการด้านโฮมสเตย์

การจัดการด้านกายภาพ ผู้วิจัยได้แยกการพิจารณาออกเป็น 2 ส่วนในการวิเคราะห์ คือ โครงสร้างขั้นพื้นฐาน และแหล่งพักอาศัยโฮมสเตย์ สามารถวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

5.3.4.1 โครงสร้างขั้นพื้นฐาน

จากข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งได้กล่าวมาข้างต้นในบทที่ 4 แล้วนั้น แสดงให้เห็นว่า การเดินทางนับได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการท่องเที่ยว การเข้าถึงชุมชนสามารถเดินทางได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น รถยนต์ส่วนตัว รถประจำทาง ทางเรือ รถไฟ แต่ที่สะดวกที่สุดคือ ทางรถยนต์ส่วนตัว เนื่องจากรถประจำทางไม่มีเวลาที่แน่นอนในการออกเดินทาง นอกจากการคมนาคมแล้ว ภายในหมู่บ้านยังมีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้ แต่ปัญหาที่พบ คือ เรื่องป้ายบอกทางเข้ามายังหมู่บ้าน มีจำนวนน้อยและไม่ค่อยชัดเจนเท่าที่ควร จึงทำให้นักท่องเที่ยวอาจหลงทาง

จากแบบสอบถามเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับความสะดวกในการเดินทาง พบว่า อยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 62 ซึ่งสรุปได้ว่าการเดินทางมีความสะดวกเป็นอย่างมาก แต่ควรทำป้ายบอกทางเพิ่มขึ้นเพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว

5.3.4.2 แหล่งพักอาศัยโฮมสเตย์

แหล่งพักอาศัยโฮมสเตย์ของบ้านท่าคามีจำนวนทั้งหมด 11 หลัง ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของที่พักอาศัยโฮมสเตย์ในหมู่บ้าน ที่ตั้งอาคารส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณใกล้กับลำคลอง รูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นเรือนไทยภาคกลาง ก่อสร้างด้วยไม้ อาคารชั้นเดียวยกใต้ถุนสูง พื้นที่ใต้ถุนใช้สำหรับเก็บของ มีชานบ้านกว้างบริเวณหน้าบ้านไว้สำหรับพักผ่อน จากลักษณะที่กล่าวมานั้นเป็นที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์ของท่าคา ซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความประทับใจกับรูปแบบของที่พักอาศัย เพราะอาคารในลักษณะนี้ปัจจุบันเหลือน้อยลงทุกที จึงเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี และยังมีการจัดการด้านกายภาพในเรื่องของความสะอาด อาหาร สิ่งอำนวยความสะดวก ก็สามารถสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีเช่นกัน (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-53 หน้า 142) นอกจากลักษณะทางสถาปัตยกรรมของที่พักโฮมสเตย์แล้ว ยังมีการเน้นการจัดการด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความสะอาด ความเป็นระเบียบ และความเป็นสัดส่วนของพื้นที่ใช้สอยส่วนของที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว
2. การบริการอาหาร สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น เครื่องนอน หมอน มุ้ง หอน้ำ หอน้ำหอม หอน้ำเย็น แยกเป็นสัดส่วน และพื้นที่สำหรับรับประทานอาหาร

สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากที่สุดจำนวน 182 คน มีการจัดแยกพื้นที่ใช้สอยอย่างเป็นสัดส่วน คือ ใช้พื้นที่โถงเป็นห้องนอนโดยทางเจ้าของบ้านจะเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ได้แก่ หมอน ที่นอน และมุ้งให้สำหรับนักท่องเที่ยว มีการกั้นห้องจากพื้นที่โถงเป็นห้องพัก ส่วนพื้นที่ใช้สอยอื่นๆภายในบ้านประกอบไปด้วย ห้องนอนเจ้าของบ้าน พื้นที่นั่งเล่น ห้องครัว ห้องทานอาหาร หอน้ำ-หอน้ำหอม เป็นต้น

จากการสำรวจพบว่า ความพร้อมในการทำโฮมสเตย์ มีจำนวน 7 หลัง คิดเป็นร้อยละ 64 ส่วนที่เหลือร้อยละ 36 ไม่มีความพร้อม เนื่องจากจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีคนอาศัยอยู่น้อย ไม่มีเวลาในการต้อนรับ และเตรียมทำอาหารให้กับนักท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่าการทำโฮมสเตย์มีความสอดคล้องกับจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านด้วย จากการสำรวจจำนวนสมาชิกในบ้านที่มากที่สุด มีจำนวน 2 คน ทั้งหมด 3 หลัง คิดเป็นร้อยละ 27 (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-29 หน้า 125) ส่วนในเรื่องระดับอายุมีผลในการทำโฮมสเตย์เช่นกันจากการสำรวจยังพบอีกว่า ช่วงระดับอายุ 21-60 ปี มีจำนวน 8 หลัง มีจำนวนทั้งหมด 21 คน คิดเป็นร้อยละ 54 เพราะช่วงระดับอายุ 21-60 ปี เป็นช่วงของวัยรุ่น-วัยทำงาน คนส่วนใหญ่ยังประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก จึงไม่ค่อยมีเวลาในการต้อนรับนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร

จากการสำรวจเรื่องประเภทที่พักอาศัย พบว่า บ้านพักที่เป็นโฮมสเตย์เป็นประเภทบ้านเดี่ยวชั้นเดียวยกใต้ถุน มีจำนวนมากถึง 9 หลัง (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-32 หน้า 126) ลักษณะที่พักอาศัยเป็นบ้านไม้ จำนวน 8 หลัง โดยมีจำนวนห้องที่พัคน้อย 1 ห้อง บ้านพักแต่ละหลังมีหอน้ำ-หอน้ำหอมอย่างน้อย 2 ห้อง เนื่องจากจำนวนหอน้ำไม่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยวในช่วงเวลาที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก พื้นที่ใช้สอยของบ้านบ้านทุกหลังประกอบด้วยดังนี้ พื้นที่โถง พื้นที่รับแขก พื้นที่สำหรับพักผ่อน พื้นที่สำหรับรับประทานอาหาร พื้นที่ห้องครัว เป็นต้น

ที่พักอาศัยโฮมสเตย์แต่ละหลังสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากน้อยเพียงใดนั้นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ จำนวนสมาชิกในบ้าน ห้องพัก หอน้ำ หอน้ำหอม เหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน ดัง

แสดงในตารางที่ 5-1 พบว่าบ้านที่รองรับนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด สามารถรับนักท่องเที่ยวได้ 30 คน มีจำนวน 2 หลัง โดยมีจำนวนสมาชิก 3 คน, 2 คน มีห้องพัก 2 ห้อง, 6 ห้อง มีห้องน้ำ 2 ห้อง ตามลำดับ และรองลงมารองรับนักท่องเที่ยวได้ 20 คน มีจำนวน 2 หลัง โดยมีจำนวนสมาชิกจำนวน 2คน, 4 คน มีห้องพัก 3 ห้อง, 2 ห้อง มีห้องน้ำ 3 ห้อง, 1 ห้อง ตามลำดับ บ้านพักโฮมสเตย์ที่ได้รับการต้อนรับแขกมากที่สุดคือบ้านของ นางณัฐวรรณ เถกิงผล เพราะที่พักอาศัยเป็นสถาปัตยกรรมเรือนไทยภาคกลาง ลักษณะอาคารเป็นเรือนหมู่ มีความสวยงามเป็นอย่างมาก บริเวณหน้าบ้านติดกับลำคลอง มีการจัดตกแต่งสวนไว้อย่างสวยงามและเป็นระเบียบเพื่อเป็นที่พักผ่อน บ้านพักมีความสะอาดทั้งภายในและภายนอกบ้าน รวมทั้งอุปกรณ์การนอนจะทำความสะอาดทุกครั้งที่นักท่องเที่ยวมาใช้บริการ จึงทำให้ที่บ้านหลังนี้มีนักท่องเที่ยวมาพักอาศัยอยู่เสมอ

จากแบบสอบถามเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับที่พักอาศัย พบว่า อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด เนื่องจากที่พักอาศัยมีเอกลักษณ์เฉพาะเพราะรูปแบบอาคารเป็นสถาปัตยกรรมเรือนไทยภาคกลางและมีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมไทย

ตารางที่ 5-1 แสดงรายละเอียดของโฮมสเตย์แต่ละหลังและจำนวนนักท่องเที่ยวที่สามารถรับได้

	เจ้าของบ้าน	สมาชิกในบ้าน	ห้องพัก	ห้องน้ำ	นักท่องเที่ยวรับได้
1.	นายจตุญ เจือไทย	4	1	2	15
2.	นายทวีป เจือไทย	5	1	2	15
3.	นายลออ ปุณชาติ	1	1	2	6
4.	นางมาลี วงศ์ประสิทธิ์	2	3	3	20
5.	นส.บังเอิญ ปตมสาคร	4	1	2	15
6.	นายทรัพย์ ผ่องเพชร	2	2	2	15
7.	นายจตุญ เจือไทย	4	2	1	20
8.	นายนิมิต กุศลลา	5	3	2	10
9.	นายศิริ ธรรมสวัสดิ์	3	2	2	30
10.	นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ	8	1	2	6
11.	นางณัฐวรรณ เถกิงผล	2	6	2	30

ที่มา : แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (ดูรายละเอียดในบทที่ 2 หัวข้อ 2.5.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว หน้าที่ 27) สามารถนำมาสรุปเป็นประเด็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญเพื่อนำมาพิจารณาตอบสนองมาตรฐานคือ (1) กายภาพ (ที่พักอาศัย) ถึงแม้ว่าที่พักอาศัยมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนนั้นไม่สามารถทำให้การท่องเที่ยวประสบความสำเร็จได้ จึงต้องอาศัยส่วนองค์ประกอบอื่นๆที่นำมาพิจารณาเพื่อเป็นการสนับสนุนให้การท่องเที่ยวแบบได้แก่ (2) แหล่งท่องเที่ยว(สถานที่ท่องเที่ยว) (3) การบริการการท่องเที่ยว โดยพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

(1) ภายนอก (ที่พักอาศัยโฮมสเตย์)

ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของที่พักอาศัยโฮมสเตย์ของหมู่บ้าน มีรูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทยภาคกลาง ก่อสร้างด้วยไม้ อาคารชั้นเดียวยกใต้ถุนสูง มีชานกว้างบริเวณหน้าบ้านไว้สำหรับพักผ่อน (ดูรายละเอียดบทที่ 4 หัวข้อ 4.2.2 หน้า 71) จากลักษณะที่ได้กล่าวมาข้างต้น เป็นที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์ของท่าคา มีความเป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับความพึงพอใจมากที่สุดของนักท่องเที่ยวด้านที่พัก (ดูรายละเอียดบทที่ 4 หัวข้อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านที่พัก หน้า 142) จากลักษณะเด่นดังกล่าวจึงเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เพราะนักท่องเที่ยวที่มาพักอาศัย ต้องการความเป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากที่พักอื่นๆ จึงกล่าวสรุปได้ว่า **ชุมชนท่าคามีเอกลักษณ์ทางด้านที่พักอาศัย อย่างชัดเจน** สภาพของชุมชนเป็นอยู่แบบไม่มีการปรุงแต่ง เน้นวิถีชีวิตแบบธรรมชาติ ที่เรียบง่าย เป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดความต้องการของนักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ ได้กล่าวว่า นักท่องเที่ยวที่มีความต้องการเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยแล้ว ยังมีความต้องการด้านอื่นๆ อีก เช่น ความเป็นมิตรและรอยยิ้มของเจ้าของบ้าน ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น (ดูรายละเอียดบทที่ 2 หัวข้อ 2.4.3 นักท่องเที่ยวโฮมสเตย์ เรื่องความต้องการของนักท่องเที่ยว หน้า 23) รวมทั้งการจัดกิจกรรม แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นเอกลักษณ์อย่างชัดเจนเช่นกัน

นอกจากที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์แล้ว การท่องเที่ยวไม่น่าสามารถประสบความสำเร็จได้ จึงต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นๆ อีก ซึ่งได้แก่

(2) แหล่งท่องเที่ยว (สถานที่ท่องเที่ยว)

ชุมชนท่าคามีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น ได้แก่ ตลาดน้ำท่าคา ซึ่งมีเฉพาะวันแรม 2 ค่ำ แรม 7 ค่ำ แรม 12 ค่ำ ขึ้น 2 ค่ำ ขึ้น 7 ค่ำ และขึ้น 12 ค่ำ เท่านั้น การที่จัดตามระยะเวลาที่กล่าวมาข้างต้น อันเนื่องจากชุมชนได้ทำตามประเพณีที่สืบทอดกันมาเป็น 100 ปี และเป็นเรื่องของน้ำขึ้น น้ำลง วันที่มีตลาดน้ำส่วนใหญ่ไม่ได้ตรงกับวันเสาร์ อาทิตย์ ทำให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนน้อย แต่ถ้าตรงกับเป็นวันเสาร์ อาทิตย์จะมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้ว่าชุมชน **ไม่ได้ยึดจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นหลัก แต่เป็นการยึดถือตามประเพณีที่บรรพบุรุษได้สืบทอดกันมา** นอกเหนือจากตลาดน้ำแล้ว ชุมชนยังคงความเป็นวิถีชีวิตริมน้ำ ความเป็นอยู่ที่อาศัยแม่น้ำลำคลองในการดำรงชีวิตเป็นหลัก สภาพทั่วไปยังเป็นธรรมชาติมีความสมบูรณ์เป็นอย่างมาก ยังเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ชุมชนเคยเป็นเส้นทาง ร.5 เสด็จประพาสต้น และปัจจุบันยังเหลือร่องรอยของประวัติศาสตร์ให้ศึกษา ลักษณะดังกล่าวทำให้เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี และในปัจจุบันชุมชนในลักษณะนี้หาได้ยาก ซึ่งสอดคล้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พอใจมากกับแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก (ดูรายละเอียดตารางที่ 4-42 หน้า 142)

(3) บริการการท่องเที่ยว

2.1 กิจกรรม กิจกรรมของชุมชนมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เช่นกัน มีการนำนักท่องเที่ยวพายเรือชมสวนผลไม้ ได้แก่ สวนมะพร้าว สวนส้มโอ สวนลิ้นจี่ เป็นต้น อีกทั้งยังมีการสาธิตการทำน้ำตาลปึกให้นักท่องเที่ยวได้ดู กิจกรรมตกบาตรยามเช้าเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะ ช่วงเช้าพระจะพายเรือมาตกบาตร มีอีกสิ่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวสนใจก็คือ เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชุมชน ซึ่งเคยเป็นเส้นทางที่ ร.5 เสด็จประพาสต้น

2.2 การคมนาคม ชุมชนมีความสะดวกในการคมนาคม สามารถเดินทางได้หลายทางด้วยกัน ได้แก่ ทางน้ำ รถยนต์ เป็นต้น แต่ลักษณะเด่นของที่นี่ก็คือ ยังนิยมเดินทางด้วยทางน้ำ เพราะบ้านส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณแม่น้ำลำคลอง การใช้เรือจึงมีความสะดวกเป็นอย่างยิ่ง (ดูรายละเอียด บทที่ 4 หัวข้อ 4.1.6 การคมนาคม หน้า 66)

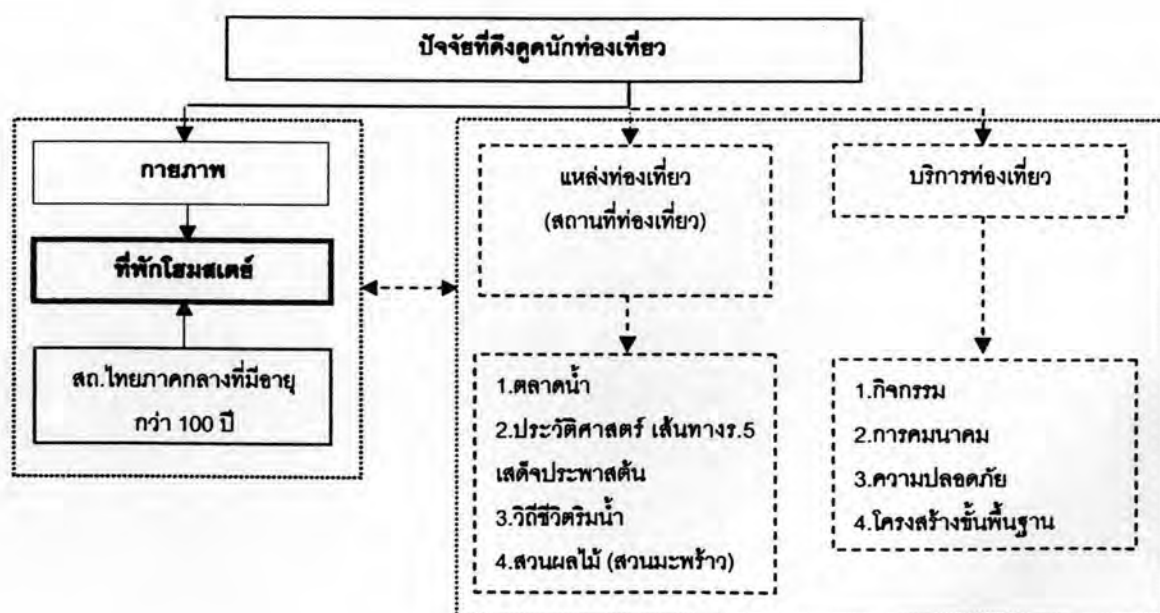
2.3 ความปลอดภัย ชุมชนมีขนาดเล็ก จำนวนครัวเรือนมีน้อย มี 146 ครัวเรือน ลักษณะความสัมพันธ์กันในเครือญาติ คนในหมู่บ้านรู้จักกันหมด ชุมชนมีป้อมยามอยู่ศูนย์กลางชุมชน คอยให้ความช่วยเหลือ จึงทำให้ความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวมีสูง ที่ผ่านมามีเรื่องความเสียหายกับนักท่องเที่ยว

2.4 โครงสร้างขั้นพื้นฐาน ทำความมีโครงสร้างขั้นพื้นฐานครบครัน ได้แก่ มีถนนลาดยางหลายสาย ไฟฟ้า น้ำประปา แม่น้ำลำคลอง เหล่านี้ทางภาครัฐคอยให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง (ดูรายละเอียดบทที่ 4 หัวข้อ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของตลาดน้ำท่าคาและชุมชนท่าคา หน้า 60)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เห็นว่า **ชุมชนได้นำสิ่งที่กล่าวมาเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยแนวคิดผสมผสานกันกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ** จากการเก็บข้อมูล นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาให้ความสนใจมากกับกิจกรรม และสถานที่ท่องเที่ยว (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-53 หน้า 142) จึงสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

จากลักษณะเด่นของที่พักโฮมสเตย์ซึ่งมีรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น ภาคกลาง ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น เป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนแห่งนี้แล้ว ยังจะต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นๆในการจัดการการท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว การบริการด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้นผู้วิจัยได้ทำการสรุปแสดงในแผนภูมิที่ 5-3 ดังนี้

แผนภูมิที่ 5-3 แสดงปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว

5.3.5 การจัดการด้านการเงิน

การวิเคราะห์ด้านการเงิน จากการรวบรวมข้อมูลในบทที่ 4 ผู้วิจัยแยกการพิจารณาในการวิเคราะห์ ออกเป็น 3 ส่วนคือ แหล่งเงินทุน รายรับ และการจัดสรรรายได้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.3.5.1 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุนสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ แหล่งเงินทุนจากหน่วยงานรัฐ และแหล่งเงินทุนจากการบริหารจัดการกองทุนโฮมสเตย์ แหล่งเงินทุนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดสรรงบประมาณตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 จำนวน 28 ล้านบาท เพื่อพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ก่อสร้างถนนลาดยางตั้งแต่ทางปากเข้ามายังตลาดน้ำท่าคา ก่อสร้างลานจอดรถ ก่อสร้างสะพานคอนกรีตข้ามคลอง ใช้งบประมาณเพื่อศึกษาดูงานจากชุมชนตัวอย่าง เป็นต้น และยังให้การสนับสนุนทางด้านภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น เป็นต้น เพื่อให้ชาวบ้านสามารถต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคาให้การสนับสนุนเรื่องโครงสร้างขั้นพื้นฐานของหมู่บ้าน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา และสำนักงานเกษตรจังหวัด ให้การสนับสนุนปรับปรุง สร้างห้องน้ำใหม่ แผ่นคอนกรีตทางเดินเข้าสู่บ้านพักโฮมสเตย์แต่ละหลัง และการจัดทำแผ่นผ้า โปสเตอร์ นอกเหนือจากหน่วยงานที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ปัจจุบันชุมชนท่าคายังมีกองทุนหมู่บ้านหมู่ 2 ต.ท่าคา เพื่อเป็นศูนย์กลางการบริการในการบริหารจัดการให้กับหมู่บ้าน ชาวบ้านที่เป็นสมาชิกจะต้องนำเงินมาฝากอย่างต่ำ 100 บาท แต่ไม่เกิน 1,000 บาท/เดือน โดยมีการแบ่งเงินปันผลปลายปี

จากการสำรวจพบว่า บ้านพักโฮมสเตย์ส่วนใหญ่ไม่มีการต่อเติม มีจำนวน 9 หลัง เป็นร้อยละ 82 (ซึ่งแสดงในตารางที่ 4-27 หน้า 122) เนื่องจากการทำโฮมสเตย์เป็นการเปิดบ้านของตนเองเพื่อให้นักท่องเที่ยวมาพักอาศัย จึงไม่จำเป็นต้องอาศัยเงินเป็นจำนวนมาก นอกเสียจากจะใช้เงินเพื่อทำการปรับปรุงห้องน้ำ-ห้องส้วมให้ถูกสุขลักษณะ เจ้าของบ้านที่ทำการปรับปรุงบ้านจะต้องใช้เงินของตัวเอง ตามกำลังทรัพย์ของตน การลงทุนนั้นไม่ใช่ต้องการให้ผลตอบแทนทางการเงิน ผลของการปรับปรุงทำให้บ้านมีความปลอดภัย สะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้น

5.3.5.2 การจัดสรรรายได้ จากการสัมภาษณ์คุณจรรยา เจือไทย เรื่องรายได้จากการจัดสรรรายได้จากการบริการดังนี้

การจัดสรรรายได้ที่เจ้าของบ้านได้ 350 บาท/คน/คืน โดยคิดจากต้นทุนในการเตรียมอาหาร 3 มื้อ 150 บาท ค่าน้ำ ค่าไฟ 50 บาท กำไรที่เจ้าของบ้านได้รับ 150 บาท เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าจ้างแรงงานวันละ 120 บาท ยังได้รับเงินสูงกว่า และ เจ้าของบ้านมีความพอใจกับราคาดังกล่าว ถ้าเปรียบเทียบกับค่าที่พักของโฮมสเตย์ใกล้เคียงแล้วจะเห็นว่า มีราคาใกล้เคียงกัน อาจจะถูกกว่าบางแห่ง เจ้าของบ้านต้องนำเงินเข้ากองทุน 100 บาท/หลัง เพื่อเป็นเงินกองกลางไว้เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าการจัดงาน ประเพณี ค่าต้อนรับคณะผู้มาดูงาน ค่าต้อนรับเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ เป็นต้น ส่วนค่าบริการพายเรือลำละ 200 บาท ต้องนำเข้ากองทุน 20 บาทเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลเรื่องสิ่งแวดล้อม เช่น การเก็บขยะในแม่น้ำลำคลอง การดูแลต้นลำพู เป็นต้น ส่วนใหญ่ชาวบ้านให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี

5.3.5.3 ราชรับ แบ่งออกเป็น 2 ทางคือ รายได้จากการให้บริการ และรายได้จากการจำหน่ายสินค้า เช่น

รายได้จากการให้บริการ ได้แก่ ค่าน้ำชม ค่าเช่ารถ ค่าที่พัก เป็นต้น ค่าบริการที่พักราคาคนละ 350 บาท/คืน ค่าบริการต่างๆ ชาวบ้านไม่ต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก เพียงแค่เสียค่าใช้จ่ายเรื่องอาหาร ส่วนน้ำชมนั้นชาวบ้านทุกหลังมีเรือใช้ในการสัญจร ใช้เรือที่มีอยู่บริการให้กับนักท่องเที่ยว

รายได้จากการจำหน่ายสินค้า ได้แก่ ผลผลิตที่ทำจากมะพร้าว น้ำตาลสด น้ำตาลปึก อาหารแปรรูป ที่ซัดผักสวนครัว ผลไม้ และหัตถกรรม เป็นต้น สินค้าส่วนใหญ่ได้จากสวนของตัวเอง เมื่อผลผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านรู้จักนำมาแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว

การกำหนดราคาที่พักนั้น นักท่องเที่ยวสามารถเปรียบเทียบกับคู่แข่งอื่นๆบริเวณใกล้เคียงได้ เพื่อเป็นการตัดสินใจง่ายขึ้น ราคาค่าบริการคนละ 350 บาท/คืน เมื่อเทียบกับที่อื่นแล้ว ราคาไม่แพง นักท่องเที่ยวมีกำลังจ่ายด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเรื่องราคาที่พัก พบว่า อยู่ในระดับพอใจมาก (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-53 หน้า142)

5.3.6 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

5.3.6.1 ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

การพิจารณาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว นักวิจัยทำการเก็บข้อมูลจากบทที่ 4 ซึ่งสามารถแยกการพิจารณาในการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ด้านด้วยกัน คือ 1.ด้านกายภาพ 2.ด้านสังคม

1. ด้านกายภาพ แบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 ส่วน คือ (1) ที่พักอาศัยโฮมสเตย์ (2) สถานที่จัดกิจกรรมในหมู่บ้าน (3) สถานที่ท่องเที่ยว ดังนี้

1) ที่พักอาศัยโฮมสเตย์ ผู้วิจัยพบว่า ที่พักโฮมสเตย์สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้ทั้งหมด 11 หลัง (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-27 หน้า123) เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่สามารถรองรับได้ 182 คน จากสถิติที่ผ่านมาจำนวนสูงสุดที่เคยรับนักท่องเที่ยวนั้น คือ 140 คน ดังนั้นเห็นได้ว่า ที่พักอาศัยสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีที่พักอาศัยที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบันซึ่งเป็นคนจากพื้นที่ภายนอกมาซื้อที่ดินเพื่อทำรีสอร์ท และคนจากสมาชิกโฮมสเตย์ทำคา ได้ทำการสร้างรีสอร์ทขึ้นใหม่ด้วยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการความเป็นส่วนตัวมากขึ้น

2) สถานที่จัดกิจกรรมในหมู่บ้าน โดยใช้ศาลาสร้างใหม่เพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดการประชุมกันในหมู่บ้าน การจัดงานประเพณีต่างๆ นอกจากนี้แล้วยังสามารถปรับเปลี่ยนให้เป็นที่สัมมนาสำหรับนักท่องเที่ยวตามความเหมาะสม สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้ 80-100 คน และมีพื้นที่ลานจอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว สามารถจอดรถได้ 40-50 คัน ในขณะที่นักท่องเที่ยวมาเป็นจำนวนมากลานจอดรถอาจจะไม่เพียงพอ แต่ทางหมู่บ้านได้จัดเตรียมพื้นที่ไหล่ทางสำรองให้นักท่องเที่ยวจอดรถ

3) สถานที่ท่องเที่ยว พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนมะพร้าว ยังมีความเป็นธรรมชาติสูง มีแม่น้ำลำคลองไหลผ่านเป็นส่วนใหญ่ พื้นที่ประมาณ 9 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,631 ไร่ เมื่อเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวมากที่สุดคือ 750 คน (ดูรายละเอียดบทที่ 4 ตารางที่ 4-45 หน้า137) ดังนั้นสถานที่ท่องเที่ยวยังรองรับนักท่องเที่ยวได้อีกเป็นจำนวนมาก

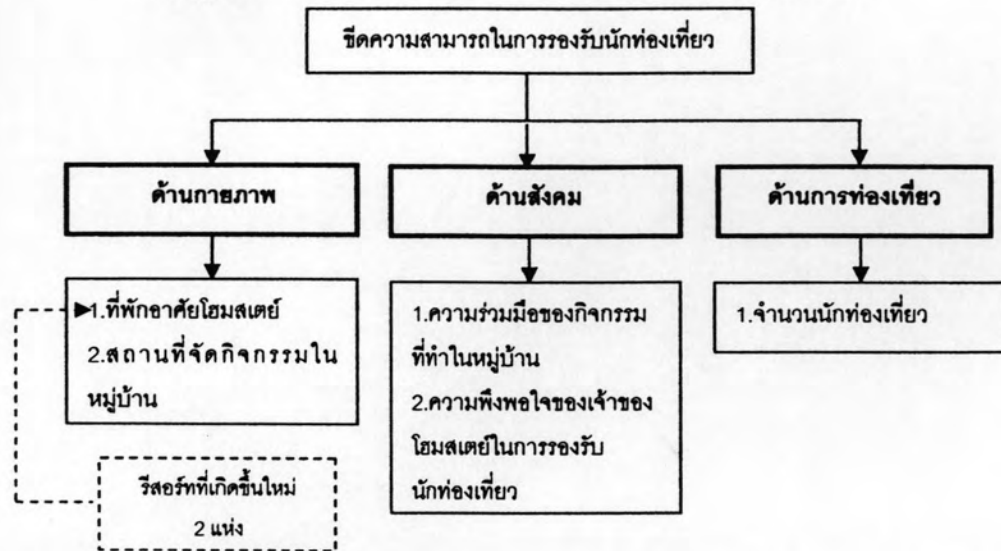
2. **ด้านสังคม** จากการเก็บข้อมูลบทที่ 4 ตารางที่ 4- 44 พบว่าเจ้าของบ้านมีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก ความพึงพอใจของเจ้าของบ้านที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือจำนวน 4 ครั้งต่อเดือน เฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ซึ่งเป็นจำนวนที่เหมาะสมเนื่องจากโปรแกรมการท่องเที่ยวใช้เวลา 2 วัน 1 คืน เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่หยุดงานวันเสาร์-วันอาทิตย์ และใช้ระยะเวลาการเดินทางไม่นาน นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความร่วมมือของคนในชุมชนด้วย จากการจัดกิจกรรม งานประเพณีต่างๆภายในชุมชน เห็นได้ว่าชาวบ้านได้ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ชาวบ้านส่วนใหญ่ต้องการให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวภายในชุมชน ผลกระทบทางด้านสังคมที่เกิดขึ้นมีเพียงแต่เรื่องการเกิดความขัดแย้งกันในเรื่องการจัดสรรคนเข้าพักโฮมสเตย์ ทำให้สมาชิกบางคนเกิดเสียผลประโยชน์ ไม่พบว่ามีผลกระทบทางด้านประเพณีวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชุมชนนั้นเพราะชุมชนยังดำรงสืบต่อตามประเพณีดั้งเดิม

5.3.6.2 การจัดการขยะและน้ำเสีย

การจัดเก็บขยะของหมู่บ้าน ทำการจัดเก็บโดยหน่วยงานรัฐคือ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา จะเป็นผู้จัดเก็บขยะทุกวัน ขยะส่วนใหญ่เป็นขยะที่เกิดจากการอุปโภคและบริโภคของครัวเรือน ภายในชุมชนมีครัวเรือนทั้งหมด 146 ครัวเรือน ซึ่งเป็นจำนวนไม่มากนัก ทำให้การจัดเก็บขยะจึงไม่เป็นปัญหา นอกจากนี้ขยะส่วนใหญ่เป็นขยะจากธรรมชาติ ได้แก่ กิ่งไม้ ใบมะพร้าว เป็นต้น แต่ชาวบ้านได้นำขยะต่างๆไปทำปุ๋ยและนำไปทำฝืน จึงไม่มีปัญหาในเรื่องการจัดเก็บ ส่วนปัญหาเรื่องน้ำเสียนั้นส่วนใหญ่เกิดการใช้อุปโภคบริโภคจากครัวเรือนที่ไม่มีการบำบัดน้ำเสียที่ดีพอ น้ำเสียจะถูกทิ้งลงลำคลอง-แม่น้ำเป็นส่วนใหญ่ ทำให้น้ำในบางพื้นที่เกิดการเน่าเสีย และปัจจุบันนักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยวที่นี่เป็นจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้เกิดขยะต่างๆทั้งขยะเปียกและขยะแห้งเป็นจำนวนมาก แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยไม่ทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง การจัดเก็บขยะนอกเหนือจากเป็นหน้าที่หลักของภาครัฐแล้ว ทางหมู่บ้านยังได้แบ่งหน้าที่ให้กับสมาชิกให้มีการจัดเก็บขยะตามแม่น้ำลำคลองทุกๆ 2-3 วัน

จากกล่าวสรุปได้ว่าจำนวนที่พักโฮมสเตย์ยังสามารถขยายได้ เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพ ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งมีความสอดคล้องกับการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ที่พักอาศัยสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ 182 คนแล้ว จะต้องคำนึงถึงการจัดเก็บขยะและน้ำเสียที่จะนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นเพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ และต้องคำนึงถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติด้วยว่าสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้หรือไม่ ทั้งนี้ชาวบ้านต้องหาวิธีในการบริหารจัดการที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป จึงสรุปเป็นแผนภูมิที่ 5-4 ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 5-4 แสดงปัจจัยขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ในหัวข้อต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ให้เห็นถึง สภาพทั่วไปของชุมชนท่าคา การเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัย การจัดการด้านโครงสร้างองค์กรและการบริหารจัดการ การจัดการด้านการตลาด การจัดกิจกรรม และแหล่งท่องเที่ยว การจัดการด้านการเงินและการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาสรุปและข้อเสนอแนะในบทที่ 6 ต่อไป